

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Välfärdsområdesval och välfärdsområdets förvaltning

Sote-uudistus

Välfärdssamrådets förvaltning

Välfärdsområdets förvaltning

- Välfärdsområdena är offentligrättsliga samfund med **självstyre** inom sitt område.
- Välfärdsområdesfullmäktige, välfärdsområdesstyrelsen och välfärdsområdesdirektören leder välfärdsområdet som helhet och i enlighet med invånarnas intressen.
- Välfärdsområdenas högsta beslutande organ är **välfärdsområdesfullmäktige**, som utses genom val. Fullmäktige beslutar om den exakta organisationsstrukturen.
- Övriga lagstadgade organ är **välfärdsområdesstyrelsen, revisionsnämnden** samt **nationalspråknämnden** och **samiska språknämnden**.
  - I lagen om välfärdsområden föreskrivs det om skötsel och revision av förvaltning och ekonomi samt invånarnas möjligheter att delta och påverka.
  - Bestämmelserna är till stora delar enhetliga med kommunallagens bestämmelser. Undantag är bl.a. bestämmelserna om begränsad allmän kompetens, styrning av investeringar, förfarandet med fullmakt att uppta lån, kompetenscentret för lokal- och fastighetsförvaltning och statens revisionsverks granskningsrätt.

Välfrädsområesfullmäktige

- Välfrädsområdet har ett välfrädsområesfullmäktige som ansvarar för välfrädsområets verksamhet och ekonomi samt utövar välfrädsområets beslutanderätt.
- Välfrädsområesfullmäktige är välfrädsområets **högsta beslutande organ**.
- Enskilda ledamöter har möjlighet att inleda ärenden.
- Välfrädsområesfullmäktige godkänner eller förkastar välfrädsområesstyrelsens propositioner genom sina beslut.

Välfärdsområdesfullmäktiges uppgifter

- Välfärdsområdesfullmäktige ska bl.a. besluta om
  - välfärdsområdesstrategin
  - välfärdsområdets förvaltningsstadga
  - välfärdsområdets budget och ekonomiplan
  - principerna för ägarstyrningen samt koncerndirektiv
  - de mål för verksamheten och ekonomin som sätts upp för affärsverk
  - grunderna för skötseln av tillgångarna och för finansierings- och placeringsverksamheten
  - grunderna för den interna kontrollen och riskhanteringen
  - de allmänna grunderna för de avgifter som tas ut för tjänster och andra prestationer samt de kundavgifter som tas ut för tjänster som omfattas i välfärdsområdets organiseringsansvar
  - ingående av borgensförbindelse eller ställande av annan säkerhet för annans skuld
  - valet av ledamöter i organ
  - grunderna för de ekonomiska förmånerna
  - valet av revisorer för välfärdsområdet
  - utseendet av redovisningsskyldiga
  - godkännande av välfärdsområdets bokslut samt ansvarsfrihet
  - annat som välfärdsområdesfullmäktige enligt gällande bestämmelser eller föreskrifter ska besluta om

Välfrädsområdesstyrelsen och revisionsnämnden

- Välfrädsområdesstyrelsen **leder välfrädsområdets verksamhet, förvaltning och ekonomi.**
- I tvåspråkiga välfrädsområden (*Östra Nyland, Västra Nyland, Mellersta Österbotten, Kymmenedalen, Österbotten, Vanda-Kervo, Egentliga Finland + Helsingfors*) ska det också finnas en nationalspråksnämnd.
  - Till medlemmar i nämnden väljs personer som representerar de invånare i välfrädsområdet som hör till den språkliga minoriteten. Inom Lapplands välfrädsområde ska det finnas en samisk språknämnd. Till medlemmar i nämnden väljs samiskspråkiga personer.
- Välfrädsområdet får självt besluta om övriga organ.
- Ledamöterna i välfrädsområdesstyrelsen samt i revisionsnämnden och de övriga nämnderna väljs vid välfrädsområdesfullmäktiges sammanträde, dvs. **ledamöterna i välfrädsområdesstyrelsen väljs av välfrädsområdesfullmäktige.**

Välfärdsområdesstyrelsens uppgifter

- Välfärdsområdesstyrelsen ska
  - svara för välfärdsområdets förvaltning och skötseln av välfärdsområdets ekonomi
  - svara för beredningen och verkställigheten av välfärdsområdesfullmäktiges beslut och för tillsynen över beslutens laglighet
  - bevaka välfärdsområdets intresse och, om inte något annat anges i förvaltningsstadgan, företräda välfärdsområdet och föra välfärdsområdets talan
  - företräda välfärdsområdet som arbetsgivare och svara för välfärdsområdets personalpolitik
  - svara för samordningen av välfärdsområdets verksamhet
  - svara för ägarstyrningen av välfärdsområdeskoncernen samt för styrningen och övervakningen av andra som producerar tjänster som omfattas av välfärdsområdets organiseringsansvar
  - sörja för välfärdsområdets interna kontroll och ordnandet av riskhanteringen
  - sörja för ordnandet av internrevision av välfärdsområdet
  - ordna en oberoende internrevision av välfärdsområdet.

Välfrdsområdesdirektören

- Välfrdsområdets förvaltning, skötseln av välfrdsområdets ekonomi samt välfrdsområdets övriga verksamhet leds av en välfrdsområdesdirektör, som är underställd välfrdsområdesstyrelsen.
- Välfrdsområdesdirektören väljs av välfrdsområdesfullmäktige.
- Välfrdsområdesdirektören kan väljas tills vidare eller för viss tid och står i tjänsteförhållande till välfrdsområdet.
  - Om ingen i valet av välfrdsområdesdirektör har fått över hälften av de avgivna rösterna, förrättas ett nytt val mellan de två som har fått flest röster. Den som i detta val har fått flest röster blir vald.
- Välfrdsområdet och välfrdsområdesdirektören ska ingå ett **direktörsavtal**, i vilket det avtalas om förutsättningarna för ledningen av välfrdsområdet.

Välfärdsområdets påverkansorgan

- Välfärdsområdesfullmäktige ska sörja för mångsidiga och effektiva möjligheter och sätt att delta och påverka.
- I varje välfärdsområde inrättas
  - **ett ungdomsfullmäktige eller en motsvarande påverkansgrupp för unga**
  - **ett äldreråd**
  - **ett råd för personer med funktionsnedsättning**
- Välfärdsområdesstyrelsen ska sörja för påverkansorganens verksamhetsförutsättningar:
  - Möjlighet att påverka planering, beredning, genomförande och uppföljning av verksamheten i välfärdsområdet, i frågor som är eller som påverkansorganet bedömer vara av betydelse för tjänsterna
  - Påverkansorganen ska inkluderas när former för deltagande och hörande utvecklas i välfärdsområdet

Invånarnas möjligheter att delta och påverka

- Invånarna i välfärdsområdet och de som använder välfärdsområdets tjänster har rätt att delta i och påverka välfärdsområdets verksamhet.
- Möjligheterna att delta och påverka kan främjas genom att
  - diskussionsmöten och invånarråd ordnas
  - åsikterna hos invånarna och dem som använder välfärdsområdets tjänster reds ut innan beslut fattas
  - företrädare för dem som använder tjänsterna väljs in i välfärdsområdets organ
  - tjänsterna planeras och utvecklas tillsammans med dem som använder tjänsterna
  - möjligheter att delta i planeringen av välfärdsområdets ekonomi ordnas
  - invånare samt organisationer och andra sammanslutningar stöds när de tar egna initiativ till att planera och bereda ärenden.
- Invånarna ska höras på ett omfattande sätt i beslut som påverkar deras liv och vardagsmiljö.

Välfärdsområdesval

Välfärdsområdesval

- Den högsta beslutanderätten i välfärdsområdet utövas av välfärdsområdesfullmäktige, vars medlemmar och ersättare väljs genom välfärdsområdesval.
- Välfärdsområdesfullmäktiges mandattid är fyra år och den börjar vid ingången av juni månad under valåret. Välfärdsområdesval är **direkta, hemliga och proportionella**. Alla röstberättigade har lika rösträtt.
- Ett välfärdsområde utgör en valkrets och välfärdsområdet delas inte in i interna valkretsar.
- Helsingfors stad är inte ett välfärdsområde och hör inte till något välfärdsområde. I Helsingfors förrättas därmed inget välfärdsområdesval.

Tidsplan för välfärdsområdesval

- Den första valdagen för välfärdsområdesvalet är söndagen den **23 januari 2022**. I enlighet med detta är de övriga viktiga datumen vid valet följande:
  - kampanjtiden enligt lagen om kandidaters valfinansiering inleds: 23.7.2021
  - invånarantalet i välfärdsområdet som bestämmer storleken på välfärdsområdesfullmäktige: 31.8.2021
  - uppgifterna plockas till rösträtsregistret (vem är röstberättigad i vilket välfärdsområde): 3.12.2021
  - inlämnande av kandidatansökningar till välfärdsområdesvalnämnden: senast den 14 december 2021 före kl. 16
  - välfärdsområdesvalnämnderna fastställer kandidatuppställningen (inkl. kandidatnumren): 23.12.2021
  - rösträtsregistret vinner laga kraft: 11.1.2022
  - anmälan till hemmaröstning är öppen fram till den: 11.1.2021 kl. 16
  - förhandsröstning i Finland: 12–18.1.2022
  - förhandsröstning utomlands: 12–15.1.2022
  - välfärdsområdesvalnämnderna fastställer resultatet av välfärdsområdesvalet: 26.1.2022
  - fullmäktige inleder sitt arbete: 1.3.2022.
- **Välfärdsområdesvalet förrättas från och med 2025 samtidigt som kommunalvalet.**

Rösträtt

- Myndiga invånare i ett välfärdsområde har rösträtt i det välfärdsområdesval som förrättas i välfärdsområdet och vid vilket ledamöter och ersättare väljs till välfärdsområdets högsta beslutande organ, dvs. välfärdsområdesfullmäktige.
- Utöver rösträtt har invånarna i välfärdsområdet rätt att rösta vid folkomröstningar i välfärdsområdet. Invånare i alla åldrar i välfärdsområdet och de som använder tjänsterna kan också direkt ta initiativ i frågor som gäller välfärdsområdets verksamhet.

Rösträtten vid välfärdsområdesval ska bestämmas på motsvarande sätt som vid kommunalval: röstberättigad är den som senast på valdagen fyller 18 år och som är

- a) finsk medborgare eller medborgare i någon annan medlemsstat i EU eller i Island eller Norge och vars hemkommun är en kommun som hör till välfärdsområdet i fråga den 51 dagen före valdagen, eller
- b) medborgare i en annan stat och vars hemkommun är en kommun som hör till välfärdsområdet i fråga den 51 dagen före valdagen och som har haft hemkommun i Finland utan avbrott i två år räknat från den 51 dagen före valdagen, eller
- c) anställd hos en internationell organisation som är verksam i EU eller Finland och som är bosatt i en kommun i välfärdsområdet i fråga den 51 dagen före valdagen, förutsatt att hans eller hennes uppgifter på begäran av honom eller henne har registrerats i befolkningsdatasystemet och att han eller hon senast den 52 dagen före valdagen skriftligen har meddelat Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata att han eller hon önskar utöva sin rösträtt vid välfärdsområdesvalet.

Valbarhet

Valbar, det vill säga kvalificerad att ställa upp som kandidat i välfärdsområdesval är den som

1. är invånare i välfärdsområdet i fråga (vars hemkommun hör till välfärdsområdet i fråga),

2. har rösträtt i välfärdsområdesval i något välfärdsområde och

3. inte har förklarats omyndig.

Valbar till välfärdsområdesfullmäktige är inte

1. en statstjänsteman som sköter tillsynsuppgifter som direkt gäller välfärdsområdesförvaltningen,

2. den som är anställd hos välfärdsområdet i en ledande uppgift inom välfärdsområdesstyrelsens eller en nämnds uppgiftsområde eller inom något av välfärdsområdets affärsverk eller i en därmed jämförbar ansvarsfull uppgift,

3. den som är anställd hos en sammanslutning eller stiftelse där välfärdsområdet har bestämmande inflytande och som vad ställningen beträffar kan jämföras med en sådan hos välfärdsområdet anställd person som avses i 2 punkten,

4. den som är anställd hos en välfärdssammanslutning där välfärdsområdet är medlem och som vad ställningen beträffar kan jämföras med en sådan hos välfärdsområdet anställd person som avses i 2 punkten.

Antalet ledamöter i fullmäktige

- Välfärdsområdesfullmäktige beslutar hur många ledamöter fullmäktige ska ha. Antalet ska enligt följande bestämmas till ett udda tal enligt antalet invånare i välfärdsområdet:

Invånarantal	Antal ledamöter minst
högst 200 000	59
200 001 – 400 000	69
400 001 – 600 000	79
över 600 000	89

Förtroendevalda

- Förtroendevalda i välfärdsområdet är ledamöterna och deras ersättare, personer som har valts till ledamöter i välfärdsområdets organ samt andra personer som har valts för att sköta förtroendeuppdrag i välfärdsområdet.
- En tjänsteinnehavare eller arbetstagare i välfärdsområdet som på grundval av sin uppgift har valts till ledamot i ett välfärdsområdesorgan är inte förtroendevald i välfärdsområdet.
- De förtroendevalda ska främja välfärdsområdets och invånarnas intressen samt sköta sitt förtroendeuppdrag med värdighet och så som uppdraget förutsätter.
- De förtroendevalda i ett välfärdsområde har rätt att få ledigt från sitt arbete för att delta i välfärdsområdesorgans sammanträden. Arbetsgivaren ska underrättas om den ledighet som behövs minst 14 dagar före mötet.
- Till en förtroendevald betalas sammanträdesarvode, ersättning för inkomstbortfall och kostnader som föranleds av förtroendeuppdraget (t.ex. ordnande av vård av barn) samt resekostnadsersättning och dagtraktamente.

Mötespraxis

Kallelse till sammanträde

- Kallelse till välfärdsområdesfullmäktiges första sammanträde utfärdas av välfärdsområdesstyrelsens ordförande
- Sammanträdet öppnas av den till åldern äldsta medlemmen, som leder ordet tills en ordförande och vice ordförande för välfärdsområdesfullmäktige har utsetts.

I kallelsen till sammanträde ska nämnas de ärenden som ska behandlas. Kallelsen till sammanträde ska sändas **minst fyra dagar** före sammanträdet. Inom samma tid ska det informeras om sammanträdet i det allmänna datanätet.

Kallelsen kan sändas elektroniskt, om välfärdsområdet ser till att den tekniska utrustning och de tekniska förbindelser som behövs för detta är tillgängliga. Välfärdsområdesfullmäktige kan behandla ett ärende som har nämnts i kallelsen till sammanträde och som har beretts av välfärdsområdesstyrelsen.

Mötespraxis

- Vårdsområdesfullmäktige sammanträder vid de tider som fullmäktige beslutat och även när vårdsområdesfullmäktiges ordförande anser att det behövs. Vårdsområdesfullmäktige sammankallas av ordföranden.
- Ordföranden leder behandlingen av ärendena och ansvarar för ordningen.
  - Om någon genom sitt uppförande stör sammanträdets förlopp, ska ordföranden ge honom eller henne en tillsägelse eller vid behov be honom eller henne att avlägsna sig. Om det uppstår oordning, ska ordföranden avbryta eller avsluta sammanträdet.
- Organets ledamöter har yttranderätt i de ärenden som behandlas. En ledamot som yttrar sig ska hålla sig till saken. Om ledamoten avviker från saken, ska ordföranden uppmana ledamoten att hålla sig till saken. Om ledamoten inte rättar sig efter tillsägelsen, får ordföranden förbjuda ledamoten att fortsätta tala. Om det är uppenbart att en ledamot drar ut på sitt tal i onödan, får ordföranden efter att ha gett en tillsägelse förbjuda ledamoten att fortsätta tala.
- Vårdsområdesfullmäktiges sammanträde är beslutfört när minst två tredjedelar av ledamöterna är närvarande. Andra organ än vårdsområdesfullmäktige är beslutföra när över hälften av ledamöterna är närvarande. Över organens beslut ska föras protokoll. Om fullmäktige är eniga om en sak, ska ordföranden konstatera att ett beslut har fattats. I annat fall ska ordföranden konstatera vilka förslag som på grund av bristande understöd inte tas upp till omröstning samt vilka som tas upp till omröstning. Omröstningen förrättas öppet. Ställningstagandet kan uttryckas genom att man röstar "ja" eller "nej". Som beslut gäller det förslag som har fått flest röster eller, om rösterna faller lika, det förslag som ordföranden har röstat för.

Elektroniskt beslutsförfarande

- Möten kan ordnas på plats eller i en elektronisk miljö. Vid elektroniska sammanträden ska välfärdsområdet sörja för informationssäkerheten och för att utomstående inte har tillgång till sekretessbelagda uppgifter.
- Välfärdsområdesfullmäktiges sammanträden är offentliga, om det inte vid sammanträdena behandlas ett ärende som är sekretessbelagt enligt lag. Andra organs sammanträden är offentliga endast om organet så beslutar. Allmänheten ska ha möjlighet att följa offentliga sammanträden.
- Med undantag för välfärdsområdesfullmäktiges och andra organs offentliga sammanträden kan ett organ fatta beslut i ett slutet elektroniskt beslutsförfarande. De ärenden som ska behandlas ska specificeras i kallelsen till sammanträdet och tidsfristen för behandlingen av ärendet i elektroniskt beslutsförfarande ska nämnas.
- Ärendet är behandlat när alla ledamöter i organet har uttryckt sin åsikt i ärendet och tidsfristen för behandlingen har löpt ut. Ett ärende överförs till behandling vid sammanträde om någon av ledamöterna kräver detta eller har avstått från att uttrycka sin åsikt. Det protokoll som gäller beslut som fattats i elektroniskt beslutsförfarande kan justeras före sammanträdet.

Tack!

soteuudistus.fi

Sote-uudistus